

Kvinnans politiska rösträtt.

För några dagar sedan ingick under rättelsen att Norges kvinnor fått politisk rösträtt.

Våra svenska kvinnor hafva icke några segrar att åberopa i sin energiska kamp för samma sak, ehuru striden från högkvarteret ledts med öfverlägsen taktiskt bättre organiserad här än i Norge och Finland. Och dock måste våra kvinnor med liflig afund betrakta de resultat, deras norska och finska systrar uppnått.

I Finland har kvinnans politiska likställighet med mannen fullt och helt fastslagits. Alla kvinnor, gifta och ofifta, som fyllt 24 år och erlagt en mark i skatt äro röstberättigade lika väl som männen, och i Norge gälla samma villkor för kvinnans politiska, som för kvinnans kommunala rösträtt, hvilket betecknar ett mycket stort steg framåt, om också ej steget tagits så fullt ut som i Finland.

Våra svenskor bida sin tid och stå med oförminskad energi färdiga att ånyo upptaga kampen, stödda på sin förträffliga organisation, att upptaga den målmed-

Anna Whitlock.

Som sådan uppfostrarinna vore hennes mission viktigare än att direkt taga del i det offentliga.

En kvinna replikerade, att den som ägde så lysande kvalifikationer för uppfostringsarbetet väl också kunde få anses värdig att själf aktivt taga del i de ärenden, till hvilka hon så värdigt kunde förbereda andra.

Men afsikten med dessa rader är icke att uppräknas de inkast som gjorts eller de betänkligheter som uttalats mot uppfyllandet af kvinnans kraf på allmän politisk rösträtt, utan att i korta drag redogöra för rösträttsrörelsens organisation, som är den bästa i världen och presenterar några af den organiserade rösträttsarméns generaler och öfverstar i bild.

Dessförinnan vilja vi dock framhäfva, att det var under oroliga tider och på de storpolitiska rörelsernas väg kvinnornas rösträttsrörelse i både Norge och Finland lyftades upp mot ett mål, som den under normala förhållanden kanske icke så snart skulle nått. I båda länderna deltog kvinnorna med så stor aktivitet i de storpolitiska rörelserna, att de fingo mottaga sin medborgarrätt i form af belöning för sin insats. Deras kamp var hvarken så energisk eller så väl organiserad som deras svenska systrars.

Och för att komma till organisationen, så erinra vi att kvinnornas eget planmässiga, organiserade arbete för rösträtt och det stora väckelsearbetet förändrade dem själfva begynte med bildandet af "Föreningen för kvinnans politiska rösträtt" i Stockholm. Denna följdes snart af andra föreningar i landsorten. Inom mindre än ett år kunde dessa, som alltså redan tidigt insågo styrkan af sammanslutning, sammanföras i en centralorganisation: "Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt", som inom några få år blifvit den näst största kvinnoorganisation i Sverige. De lokala föreningarna tillväxte med oerhörd snabbhet och deras antal, som vid landsföreningens bildande, utgjorde 7, utgör i år 82.

Af dessa föreningar äro gifvetvis Stockholms och Göteborgs de verksamaste.

Lokalföreningarna organiseras fritt, men deras stadgar få ej vara stridande mot landsföreningens. De taga del i landsföreningens ledning och verksamhet därigenom, att hvar och en af dem har sin representant i denna centralstyrelse, som årligen samlas till möte i några af de större bland Sveriges städer. Dock äger den stockholmska lokalföreningen rätt att hafva tre representanter, bland hvilka hela organisationens ordförande, sekreterare och skattmästare utses. Dessa tre utgöra tillammans centralstyrelsen och därmed alltså äfven landsföreningens verkställande utskott, hvilket korresponderar med lokalföreningarna, handhafver de frågor, som stå under centralstyrelsens afgörande och verkställa dess beslut. Verkställande utskottet är alltså själfva toppen af organisationen, hufvudet och viljan.

Högsta rangen bland lokalföreningarna intager gifvetvis "Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm", den egentliga roten och upphofvet till den kvinnliga rösträttsorganisationen. Denna förening har utvecklat en lifaktighet, ett agitationsarbete och en verksamhet, som berättigar den till hufvudsakliga äran af rösträttsidéns genomförande om detta, inom en ganska nära framtid; antaga vi, är ett fullbordadt faktum. Från Stockholmsföreningen inlämnades sålunda på hösten 1905 en inlämnad till regeringen därom, att den väntade proposi-

tionen om utvidgad rösträtt äfven kommer att omfatta kvinnorna. Skrifvelsen frambars, som man torde erinra sig, af en deputation, till hvilken tre andra deputationer sällade sig.

Genom skrifvelser till riksdagsmän, genom flygblad, agitationskrifter och principiella utredningar har Stockholmsföreningen utvecklat en oerhörd, och framgångsrik verksamhet.

Hvad som gifvit de svenska kvinnornas rösträttsarbete dess oerhörda styrka är utom den förträffliga organisationen, dess partilöshet. Den är en enastående politisk förening som representerar alla samhällsklasser från arbetaren till aristokraten och alla partier, från socialisterna till yttersta högern.

Då man omtalar en samhällsrörelse, utmärkande sig för en så förträfflig organisation, en så målmedveten verksamhet och en så framsynt ledning, föres tanken ovillkorligen tillbaka på den motor, som sätter hela apparaten i rörelse, på de personligheter, som stå bakom. Det måste gifvetvis vara starka andar och sin-

Lydia Wahlström.

uppgift fullt hängifna, harmoniska personligheter, och då vi nu för Vårt Lands läsare och framför allt läsare presentera några, hvilkas porträtt äro tillgängliga, uppfylla vi blott en plikt mot den allmänhet, som gifvit, åtminstone en lifligt intresserad för att, ämstone i effigie, göra bekantskap med upphofven till och ledarinnorna af den mäktiga rösträttsrörelse, som nu börjat antaga lavinens kraft och dimensioner. Om deras egenskaper och begåfning behöfva vi ej mycket orda. Deras gärningar tala för dem.

I en grupp hafva vi sammanfört landsföreningens nya verkställande utskott: Förestånderskan för whitlockska skolan fröken Anna Whitlock (ordförande) samt doktor Lydia Wahlström och fröken Signe Bergman.

Nedanför finna vi bilden af fru Ann-Margret Holmgren, född Tersmeden, hvars tändande tal och smittsamma entusiasm brutit bygd för den kvinnliga rösträttsrörelsen i alla delar af landet. Vid hennes sida står värdigt fröken Gertrud Adelborg. Båda ha i många år tillsammans med fröken Anna Whitlock uppgjort landsföreningens verkställande utskott, men i år afgått.

Gertrud Adelborg.

Dessa kvinnors gärning har i sanning varit af den art, att både vänner och motståndare till kvinnans politiska rösträtt buga sig för deras intelligens och dådskraft.

Signe Bergman.

vetet kraftigt och energiskt. Annu återstå många strider att utkämpa, af hvilka striden mot kvinnornas egen ljumhet, liknöjdhet och vis inertia, enligt hvad flera af de ledande krafterna beklagat, är den mest tröttande och irriterande!

Männens motstånd mot genomförandet af kvinnans fulla medborgarrätt grundar sig mindre på obenägenheten att erkänna rätten till full likställighet, äfven i politisk hänseende erkänts, än på de gamla lösa farhågorna, att familjen skall förlora hvad staten eventuellt vinner genom kvinnornas upptagande i männens råd. De frukta att det politiska lifvet skall absorbera äfven det intresse som bör vara det enskilda, inom hvilket kvinnan har sin naturliga och viktigaste mission att fylla, förbehållet, men härför svara kvinnorna, att farhågorna äro utan grund, ty lika visst som mannen har mer än tillräcklig tid till öfvers för sina affärer, kan ock kvinnan hafva det för sina familjeplikter. Några kollisioner behöfva lika litet befaras i det ena som det andra fallet.

Vi hörde en gång vid ett rösträttsmöte en manlig deltagare drifva den satsen,

Ann-Margret Holmgren.

att kvinnans bästa insats i det offentliga lifvet vore, att i hemmet fostra ett ungt släkte med ljusa tankar, varma hjärtan och förutsättningar för deltagandet i vården om landets allmänna angelägenheter.